

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/63/2025
Identifikačné číslo spisu:	3122206797
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3122206797.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore v spore žalobcov 1/. Q. W., rodenej V., narodenej XX. Q. XXXX, I., Š. XXXX/X, 2/ V. V., narodeného XX. W. XXXX, H., X..J..O. XXX/XX, 3/ G. B. R., rodenej V., narodenej XX. E., G. Xa, D.-XXXX E., Š., všetci zastúpení združením ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Martin BARTKO - JUDr. Silvia BARTKOVÁ, Trenčín, Piaristická 6667, proti žalovanému X. V., narodenému XX. U.J. XXXX, I., X. G. XXXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Vladimírom Fraňom, LL.M., Nové Mesto nad Váhom, Haškova 18, o vydanie dedičstva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 17C/59/2022, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/93/2023-150 z 23. októbra 2024 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom 1) až 3) p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoінštačný súd“) zo 7. septembra 2023 č.k. 17C/59/2022-77, ktorým uložil žalovanému povinnosť „vydať žalobcom 1/ až 3/ každému z nich spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/6 k celku k nehnuteľnostiam, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie I. I., obec I. I., okres Trenčín, a to k pozemku parcela registra "C" parcela č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 273 m², k pozemku parcela registra "C" parcela č. XXX/X - záhrada o výmere 339 m², k pozemku parcela registra "C" parcela č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 33 m², k rodinnému domu so súpisným číslom XXX, postavenom na pozemku parcela č. XXX a ku garáži so súpisným Č. XXXX, postavenej na pozemku parcelné číslo XXX/X“, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcom 1/ až 3/ priznal proti žalovanému spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok I.); žalobcom 1/ až 3/ priznal proti žalovanému spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia po právnej stránke poukázal na ustanovenie § 485 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a po skutkovej stránke uviedol, že žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie I.H. I., R. I.K. I., okres Trenčín, a to pozemkov parcela registra "C" č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 273 m², parcela registra "C" č. XXX/X - záhrada o výmere 339 m², parcela registra "C" č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 33 m², ďalej rodinného domu so súpisným číslom XXX, postaveného na pozemku parcela č. XXX a garáže so súpisným číslom XXXX, postavenej na pozemku parcelné číslo XXX/X (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“), a to na základe uznesenia Okresného súdu Trenčín zo dňa 27. septembra 2022 sp. zn. 12D/544/2022, vydaného v dedičskom konaní po poručiťke X. V., rodenej V.j, narodenej XX. X. XXXX, ktorá zomrela XX. U. XXXX (ďalej aj „poručiťka“). Podľa predmetného dedičského rozhodnutia K. Q.. U. S., ktorá bola poverená prejednaním dedičstva po poručiťke, za dedičov menovanej nepovažovala žalobcov 1) až 3) (ďalej aj „žalobcovia“), ktorí sú deti brata poručiťky, pričom v odôvodnení predmetného rozhodnutia tento (svoj) právny názor (záver) neodôvodnila (viď text odôvodnenia medzi odsekmi 2 a 3). Poručiťka nezanechala žiadny závet, ani listinu o vydedení, zomrela ako slobodná a bezdetná. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobcovia sú deťmi po bratovi žalovaného a zároveň bratovi poručiťky, a to H. P.U. V.R., ktorý zomrel dňa XX. E. XXXX. V dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 12D/307/2017 po menovanom (teda otcovi žalobcov) bolo dňa 23. marca 2020 vydané dedičské rozhodnutie, ktorým dedičstvo poručiťky nadobudla ako jediná dedička Q. V., manželka poručiťky a matka žalobcov. Žalobcovia ako dedičia poručiťky (svojho otca) odmietli dedičstvo po ňom, čo vyplýva aj z oboznámenej zápisnice. Podstatou žaloby bolo tvrdenie žalobcov, že žalovaný je čiastočne (teda v časti dedičstva, ktoré zodpovedá 1/2 sporných nehnuteľností) nepravým dedičom, a to na úkor žalobcov ako oprávnených dedičov po poručiťke. V dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12D/544/2022 mali byť žalobcovia ako oprávnení dedičia nezákonne obidení a na nich pripadajúcu časť dedičstva po poručiťke nadobudol ako jediný dedič žalovaný, ich strýko. Preto sa domáhali vydania časti dedičstva, a to každý vydania spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/6 k v petite označeným nehnuteľnostiam, teda spolu ich podiel predstavoval 1/2 k celku k sporným nehnuteľnostiam.

1.2. Prvoinštančný súd mal na základe vykonaného dokazovania a nesporných skutkových okolností za preukázané, že žalobcovia sú netere a synovec poručiťky, po ktorej zdedil celý hnuťelný a nehnuteľný majetok žalovaný, ako jej brat. Vychádzajúc z dedičského rozhodnutia konštatoval, že vo svojom odôvodnení sa nezaobrá skutočnosťou, z akého dôvodu nededili žalobcovia ako dedičia v tretej dedičskej skupine po poručiťke. Zo znenia bodu 2. odôvodnenia dedičského uznesenia je zrejmé, že text je v tejto časti odôvodnenia chybný. Veta druhého odseku uvedeného bodu nie je dokončená a nie je preskúmateľná ani záver súdu o tom, z akého dôvodu boli žalobcovia ako dedičia podľa tzv. tretej dedičskej skupiny obidení. Súd prvej inštancie sa preto stotožnil s argumentáciou žalobcov, že odmietnutie dedičstva po ich otcovi nemá žiaden právny význam na ich postavenie dedičov v tretej dedičskej skupine podľa § 475 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V danom prípade nešlo o dedičstvo ich otca (ktoré odmietli), ale o dedičstvo iného poručiťky, ich tety. Žalobcovia dedičstvo po poručiťke neodmietli. V prípade dedičstva po poručiťke nejde ani o novoobjavený majetok ich zomrelého otca, pretože v čase jeho smrti tento dedičstvo po poručiťke zjavne nemohol vlastníť (poručiťka prežila otca žalobcov). Za daného stavu bola žaloba žalobcov celkom dôvodná, nakoľko sa domáhali vydania časti dedičstva, ktoré na nich podľa Občianskeho zákonníka pripadá. Súd prvej inštancie nevykonal dôkaz vypočutím svedkyne notárky Q.. U. S., ktorú navrhoval žalovaný, nakoľko mal za to, že by išlo o otázku zisťovania jej právneho názoru, ktorý bol ale pre rozhodnutie súdu irelevantný; výsluch notárky by bol nevhodný a došlo by k navyšovaniu trov konania. Taktiež nevykonal oboznámenie listinných dôkazov predložených žalovaným na pojednávaní, a to výpismi z bankového účtu poručiťky z obdobia rokov 2020 a 2022, keď tieto boli pre rozhodnutie súdu irelevantné a nepreukazovali žiadnu právne významnú skutočnosť. Argumentácia sporových strán ohľadne platieb medzi žalovaným a žalobkyňou 1/ bola pre toto konanie bezvýznamná, a to vzhľadom na jeho predmet a relevantnú právnu úpravu. Rovnako tak aj neformálna komunikácia notárky so žalobcami. Právne významným pre konanie bolo

dedičské rozhodnutie.

1.3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobcom 1/ až 3/ vzhľadom na ich úspech v konaní priznal voči žalovanému plnú náhradu trov konania. Konštatoval, že ak by žalovaný návrh žalobcov na mimosúdne vyporiadanie sporu akceptoval, konanie by nemuselo prebehnúť a žalobcovia by neboli odkázaní na podanie žaloby, resp. na pokračovanie v spore. Objektívne nebolo zo strany žalobcov možné dosiahnuť so žalovaným mimosúdnu dohodu. Jeho argumentácia, že „žiadny zákon neporušil, nič si neprivlastnil, nikoho neokradol, nijakým spôsobom neovplyvnil rozhodovanie súdu, resp. notára pri prejednávaní dedičstva a len akceptoval rozhodnutie súdu“, bola síce pravdivá, avšak nebola relevantná. Pravdou bolo, že žalovaný za dedičské rozhodnutie nemôže niesť zodpovednosť a toto ani nemohol ovplyvniť, avšak mohol ovplyvniť začatie a vedenie sporu, teda aj vznik trov na strane žalobcov. Minimálne na prvom pojednávaní, kedy vec bolo možné vyriešiť zmierom, resp. mimosúdne, nakoľko poznal predbežný právny názor súdu, túto možnosť nevyužil. Bolo by nespravodlivé, aby žalobcovia, ktorých právo bolo porušené, museli znášať náklady tým, že sa domáhali nápravy porušenia práva podaním žaloby na súd. Podľa názoru súdu prvej inštancie vzniku povinnosti žalovaného na náhradu trov konania sa dalo predísť, a to aj s poukazom na skutočnosť, že v spore sa jednalo o vyriešenie v zásade jednoduchšej právnej otázky a zároveň žalovaný neprodukoval žiadnu relevantnú argumentáciu. Procesná obrana žalovaného spočívala v tvrdení, že notárka poverená prejednaním dedičstva rozhodla správne, za situácie, že odôvodnenie jej postupu v rozhodnutí nie je žiadne a zároveň žalovaný tvrdil, že notárka sa bola poradiť s inou kolegyňou, ktorá sídli v rovnakej budove a o správnosti jej postupu ho ústne ubezpečila. Za tohto stavu bolo náležité uplatniť základnú zásadu platnú pre rozhodnutie o trovách sporového konania, a to zásadu úspechu vo veci (t. j. zásadu zodpovednosti za výsledok sporu).

2. Odvolací súd v dôvodoch potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval; stotožnil sa s prijatými skutkovými i právnymi závermi a z tohto dôvodu si aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukázal v zmysle § 387 ods. 2 CSP. K odvolacím námietkam žalovaného o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd uviedol, že v preskúmanej veci sa žalobcovia podanou žalobou domáhali vydania dedičstva po poručiťke X. V. ako oprávnení dedičia v tretej zákonnej dedičskej skupine podľa § 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka tvrdením, že neboli účastníkmi dedičského konania po poručiťke, pričom zmenu rozhodnutia notárky ako súdnej komisárky bolo možné dosiahnuť žalobou o vydanie dedičstva podľa § 485 Občianskeho zákonníka. K dedeniu v tretej skupine dochádza vtedy, ak nededí manžel, rodičia poručiťky, dedia súrodenci poručiťky a ak niektorý zo súrodencov poručiťky nededí, dedia jeho deti rovnakým dielom (§ 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd ďalej poukázal na ustanovenia § 203 ods. 1 a § 204 ods. 1 CMP a konštatoval, že právnym prostriedkom k ochrane oprávneného dediča proti nepravému dedičovi je žaloba podaná v zmysle § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča. Žaloba oprávneného dediča podľa § 485 Občianskeho zákonníka ako právny inštitút je jediným právnym prostriedkom, ktorým sa môže dedič domôcť ochrany svojho dedičstva, pričom jeho žaloba bude úspešná iba vtedy, ak sa mu pri splnení zákonných predpokladov podarí vyvrátiť právnú domnienku subjektívneho dedičského práva žalovaného ako nepravého dediča tým, že preukáže svoje dedičského práva a tak vylúči, aby nepravý dedič nadobudol dedičstvo úplne alebo len sčasti. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že žalobcovia splnili podmienky dedenia v tretej zákonnej dedičskej skupine, nakoľko sú deti súrodencov poručiťky. Z obsahu dedičského spisu vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12D/544/2022 ďalej vyplynulo, že žalovaný bol na základe uznesenia notárky X.. U. S. zo dňa 27. septembra 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27. septembra 2022, označený za dediča po poručiťke X. V., zomrelej dňa X. U. XXXX z dôvodu, že poručiťka závet ani listinu o vydedení nezanechala a ako dedič v tretej dedičskej skupine prichádza do úvahy žalovaný - brat poručiťky. Z obsahu uznesenia tiež vyplynulo, že žalovaný ako brat poručiťky je jediným dedičom po poručiťke. V odôvodnení svojho rozhodnutia, odsek 2 notárka skonštatovala, že: „...vzhľadom k tomu, že neb. brat

poručiťky H. P. V., zomr. P. XX.X.XXXX, konanie na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 12D/307/2017 a jeho zákonní dedičia dedičstvo odmietli: V. V., Q. W., Y. V. a G. B. R., Y. V. a dedila len pozostalá manželka Q. V. Podľa § 475 ods. 2 Občianskeho zákonníka prechádza dedičský podiel nebohého súrodenca poručiťky na jeho deti, t. j. pozostalá manželka neprichádza do úvahy....“ S poukazom na uvedené súd prvej inštancie správne skonštatoval, že odôvodnenie dedičského rozhodnutia nie je dokončené a nie je preskúmateľný záver súdu o tom, z akého dôvodu boli žalobcovia ako dedičia tretej dedičskej skupiny obidení. Skutočnosť, že žalobcovia dedičstvo po ich otcovi odmietli, nemala žiadny právny význam na postavenie dedičov v tretej dedičskej skupine. Žalobcovia odmietli dedičstvo po svojom otcovi, H. P. V., pričom dedičské konanie po poručiťke X. V. prebehlo bez ich účasti. Odmietnutie dedičstva žalobcami po svojom otcovi, ktorý zomrel skôr ako jeho sestra, ale nemalo vplyv na ustálenie okruhu zákonných dedičov po poručiťke, ktorá zomrela neskôr. Podanou žalobou si žalobcovia uplatnili právo na vydanie dedičstva podľa § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako oprávnení dedičia podľa § 475 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že sú deti súrodenca poručiťky. V danom prípade nebolo možné uzavrieť, že ide o novoobjavený majetok po otcovi žalobcov tak, ako na túto skutkovú okolnosť poukazoval žalovaný, nakoľko ku dňu smrti otca žalobcov poručiťka žila. A navyše, novoobjavený majetok sa posudzuje ku dňu smrti poručiťky, ktorého bol poručiťka vlastníkom, pričom nejde o ďalší majetok poručiťky.

2.1. Pokiaľ odvolateľ v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie bez návrhu, z vlastnej iniciatívy upravil petit žaloby, čím došlo k porušeniu zásady nestrannosti súdu, odvolací súd sa ani s touto námietkou nestotožnil. V uvedenom smere uviedol, že najdôležitejšou obsahovou náležitosťou žaloby je petit, v ktorom žalobca uvádza, ako by podľa jeho želania mal súd rozhodnúť, resp. ako by mal znieť výrok jeho rozsudku. Ním zároveň stanovuje rozsah požadovanej súdnej ochrany a určuje súdu medze toho, o čom a ako má rozhodnúť, a keďže ide v podstate o návrh súdneho výroku, kladie Civilný sporový poriadok na formuláciu petitu určité požiadavky, rešpektovaním ktorých sa zabezpečuje presnosť a určitosť (teda aj vykonateľnosť) výrokov rozsudkov. Žalobný petit (návrh na výrok rozsudku súdu) musí byť presný, určitý a zrozumiteľný. Je to nutné z toho dôvodu, že súd musí celkom presne vedieť, o čom má konať a rozhodnúť, lebo súd nemôže účastníkom priznať iné práva a uložiť im iné povinnosti, než sú navrhované. Pokiaľ je žalobný petit nesprávny, t. j. vymedzenie práv a im zodpovedajúcich povinností v ňom obsiahnutých je nepresné, neurčité alebo nezrozumiteľné, prevzatie takéhoto petitu do výroku súdneho rozhodnutia by malo za následok, že by rozhodnutie bolo nevykonateľné. Uvedené požiadavky nie sú formálne, ale nevyhnutné pre výsledok konania, teda pre to, aby rozhodnutie bolo vykonateľné a aby mohli nastať účinky žalobcom zamýšľané. Za ďalšie, pokiaľ má dôjsť k zmene zápisu vecných práv k nehnuteľnostiam zapísaných v katastri nehnuteľností, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli rozhodnutím štátneho orgánu, t. j. aj rozhodnutím súdu vyžaduje sa, aby návrh žalobného petitu bol žalobcom formulovaný tak, aby rozhodnutie súdu mohlo byť podkladom pre vykonanie záznamu postupom katastrálneho odboru okresného úradu podľa § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona, teda z výroku súdneho rozhodnutia musí vyplývať zmena vecného práva k nehnuteľnosti, ktorú je možné dosiahnuť iba určením vecného práva k nehnuteľnosti. V predmetnej veci bol postup súdu prvej inštancie správny, keď žalobe žalobcov vyhovel s odôvodnením, že formulácia petitu žalobcov v znení, že „súd určuje povinnosť žalovanému vydať spoluvlastnícky podiel 1/6 z hodnoty dedičstva“ je určovacou žalobou so žalobou o splnenie povinnosti a smeruje k vydaniu dedičstva. I keď formulácia petitu nebola presná, odvolací súd uzatváral, že žalobcovia sa domáhali vydania dedičstva, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná, preto závery súdu prvej inštancie, že žalobcovia sa ako oprávnení dedičia v zmysle § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhajú splnenia zákonnej povinnosti - vydania dedičstva, sú správne. Postupom súdu došlo k formulačnému spresneniu znenia petitu, ktorá skutočnosť nemala vplyv na podstatu žalobcami uplatňovaného nároku. V tomto smere odvolací súd poukázal na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít s odôvodnením zachovania účinkov podanej žaloby v prípade spresňovania petitu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. apríla 2020 sp. zn. 4Cdo/198/2019, zo dňa 26. apríla 2018 sp. zn. 3Cdo/81/2016 a tiež sp. zn. 1Cdo/166/2021). Všeobecne platí, že to, čo žalobca žaluje, sa nevyjadruje výlučne len tzv. petitom ako formálne oddeleným návrhom výroku súdneho rozhodnutia, ale je potrebné zo žaloby ako celku zisťovať, čo žalobca žiada. A navyše, prehnaný formalizmus súdov nemá miesto.

2.2. Žalovaný v podanom odvolaní taktiež namietal porušenie § 365 ods. 1 písm. e) CSP, t. j. že prvoinštančný súd nevykonával výsluch notárky. V uvedenom smere sa ale odvolací súd stotožnil s nevykonaním tohto dôkazu pre jeho nehospodárnosť; v podrobnostiach poukázal na správne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

2.3. Odvolací súd záverom uviedol, že vyzval strany sporu a to v súlade s 382 CSP k možnému použitiu § 44 ods. 1 a § 47 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vo vzťahu k posúdeniu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu 2/. Odvolací súd v priebehu odvolacieho konania totiž zistil, že uznesením Okresného súdu Trenčín, č.k. 40OdK/435/2021 zo dňa 10. decembra 2021 bol na majetok žalobcu 2/, ako dlžníka vyhlásený konkurz. Z úradnej činnosti odvolací súd, cestou Okresného súdu Trenčín zistil, že konkurzné konanie bolo skončené zverejnením oznámenia správcu konkurznej podstaty o zrušení konkurzu z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu, v Obchodnom vestníku č. 134/2022 dňa 13. júla 2022, s účinkami zrušenia ku dňu 14. júla 2022. Ako vyplýva z obsahu podanej žaloby zo dňa 20. októbra 2022, žalobca 2/ bol v čase podania žaloby aktívne vecne legitimovaný, preto odvolací súd ustanovenie § 44 ods. 1 a § 47 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v danej veci neaplikoval.

2.4. Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania žalovaný považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa okolnosť, že žalobcovia podali žalobu ako dôsledok rozhodnutia súdom povereného notára, pričom notár zvažil všetky relevantné skutočnosti. Iné námietky k niektorej aplikácii ustanovenia § 257 CSP nevzniesol. V prejednávanej veci mal aj odvolací súd za to, že na strane žalovaného neboli dané zákonné predpoklady na aplikáciu § 257 CSP, ktoré by predstavovali dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v postupe notára. Súd prvej inštalácie správne uzavrel, keď žalobcom ako úspešným v konaní priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu s odôvodnením, že žalovaný neakceptoval návrh žalobcov na mimosúdnu dohodu, napriek predbežnému právnomu názoru súdu prvej inštalácie vec neskončila súdnym zmiernom. Žalovaný v konaní pokračoval, so žalobou nesúhlasil, predkladal nedôvodné návrhy na doplnenie dokazovania, ktoré by právne závery súdu prvej inštalácie nezmenili a akceptoval rozhodnutie notárky ako jediný oprávnený dedič. V podanom odvolaní vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP neprodukoval také skutkové okolnosti, ktoré by pre neho priniesli priaznivejšie rozhodnutie vo veci za situácie, počas celého konania zotrval na svojom postoji. Žalobcovia za účelom ochrany svojich práv, keď bolo spochybňované ich vlastnícke právo, nemali inú možnosť, ako podanie predmetnej žaloby, čo im nie je možné pričítať na ťarchu.

2.5. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalobcom priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 420 písm. f) CSP. Navrhoval napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.1. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu dovolateľ namietal, že sudy nižších inštalácií nedostatočne vyhodnotili vykonané dôkazy (konkrétne rozhodnutie o dedičstve Okresného súdu Trenčín sp. zn. 12D/307/2017 po poručiteľovi P. V., zomrelom dňa 15. februára 2017, v ktorom žalobcovia dedičstvo po poručiteľovi odmietli, čím podľa dovolateľa zaniklo ich právo dedičť), nedostatočne sa zaoberali námietkami žalovaného; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné, závery odvolacieho súdu sú arbitrálne a v rozpore so zásadami logiky. Za ďalšie žalovaný namietal nespravodlivý a nesprávny postup prvoinštančného súdu, ktorý po tom, čo zistil, že žalobný petit je zmätočný a nevykonateľný, z vlastnej iniciatívy, bez návrhu na úpravu petitu žaloby zo strany žalobcov tento petit upravil a žalovaného zaviazal k vydaniu dedičstva po poručiteľke. Sám súd prvej inštalácie pritom vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že žaloba žalobcov nie je celkom správna a že ide o formuláciu petitu žaloby, ktorý jednak zmiešava dokopy určovaciu žalobu so žalobou o splnenie povinnosti a takisto smeruje k vydaniu spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam a súčasne k vydaniu

„hodnoty dedičstva“. Napriek tomuto zisteniu svojvoľne, v rozpore so zásadou nestrannosti súdu vyplývajúcou z čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a z čl. 1 CSP, sám upravil petit tak, aby bol správny a vykonateľný. Jedná sa pri tom o tak vážny formálny nedostatok podanej žaloby, ktorý mal byť dôvodom na jej zamietnutie v celom rozsahu. Svojvoľnú úpravu petitu zo strany súdu teda nemožno akceptovať. Nakoľko sa odvolací súd stotožnil s predmetným názorom a týmto postupom prvoinštančného súdu, nenapravil tento nesprávny postup, došlo i jeho postupom k porušeniu práva na spravodlivý proces. K porušeniu práva na spravodlivý proces došlo podľa názoru žalovaného aj nevykonaním navrhovaného dôkazu - výsluch súdneho komisára Q. U. S., ktorá mohla skutočnosti o priebehu dedičského konania po poručiťke X. V. potvrdiť alebo vyvrátiť.

4. Žalobcovia v podanom vyjadrení k dovolaniu Najvyšší súd Slovenskej republiky žiadali, aby podané dovolanie ako nedôvodné odmietol resp. zamietol. Žalovaným napadnutý rozsudok označili za vecne správny, náležité a presvedčivo odôvodnený, dávajúci odpoveď na všetky relevantné otázky nastolené v podanom dovolaní. Za použitia jednoduchého gramatického výkladu ustanovenia § 475 ods. 2 Občianskeho zákonníka „ak niektorý zo súrodencov poručiťka nedeďí, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho detí“ možno dospieť iba k záveru, dedičstvo po takomto poručiťkovi nadobúdajú deti súrodenca poručiťka, nie dedičia súrodenca poručiťka, ako to bolo nesprávne ustálené v dedičskom konaní po poručiťke. V napadnutom rozhodnutí a ani v postupe odvolacieho súdu podľa žalobcov neexistuje žiadna vada, ktorá by zásadným spôsobom mala porušiť právo žalovaného na spravodlivý proces.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431

ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí ako/prečo v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

11. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľov, že procesne nesprávnym postupom súdov boli zasiahnuté ich práva na spravodlivý proces.

15. Vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal porušenie procesných práv tým, že súdy nižších inštancií nesprávne zistili skutkový stav pretože nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy (konkrétne rozhodnutie o dedičstve Okresného súdu Trenčín sp. zn. 12D/307/2017), nedostatočne sa zaoberali námietkami žalovaného; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku označil žalovaný za nepreskúmateľné, závery odvolacieho súdu arbitrárne, v rozpore so zásadami logiky a nezodpovedajúce ustálenej judikatúre súdov. Za ďalšie žalovaný namietal nespravodlivý a nesprávny postup prvoinštančného súdu, ktorý po tom, čo zistil, že žalobný petit je zmätočný a nevykonateľný, z vlastnej iniciatívy, bez návrhu na úpravu petitu žaloby sám upravil a žalobe následne vyhovel.

16. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie poznatkov o skutkových

okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.).

17. K namietanému pochybeniu v procese dokazovania (resp. dovolateľom vytýkanému nesprávnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov, ktoré je podľa jeho názoru v rozpore so zásadami logiky) dovolací súd konštatuje, že pokiaľ súd nevykonával v priebehu civilného konania všetky navrhované dôkazy alebo nevykonával iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedostatočne zistil skutkový stav alebo nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany, čo v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Predmetná judikatúra dovolacieho súdu bola a je akceptovaná aj ústavným súdom napr. v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 65/2020, III. ÚS 171/2018, II. ÚS 202/2020, II. ÚS 108/2020, II. ÚS 153/2019, II. ÚS 465/2017, IV. ÚS 511/2020. Na druhej strane však ústavný súd napr. v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 332/09 tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 Základných princípov CSP) a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie vo veci Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06). Skutočnosť, že v danom prípade súd prvej inštancie nevykonával žalovaným navrhovaný dôkaz, a to výsluch notárky Q. U. S., ako aj ďalšie ním navrhované dôkazy (oboznámenie sa s výpismi z bankového účtu poručiťky z obdobia rokov 2020 a 2022) riadne odôvodnil (v bode 13.8.) ich nadbytočnosťou a ne hospodárnosťou; bez vplyvu na správne posúdenie veci, s čím sa dovolací súd v napadnutom rozsudku stotožnil (v bode 25). Ani v takomto postupe pri vykonávaní dôkazov dovolací súd nevidel žiadne pochybenie.

18. K namietanému hodnoteniu dôkazov dovolací súd vo všeobecnosti tiež uvádza, že súdy rozhodujú vo veci v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov zakotvenej v čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP. Táto zásada vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Pri hodnotení dôkazov je súd viazaný skutkovým stavom veci, a teda nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je totiž limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v

procesu hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (I. ÚS 114/2008).

19. Dovolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP). Má však možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V preskúmvanej veci dovolací súd existenciu takejto vady zmätočnosti ale nezistil (konkrétne žalovaný namietal nesprávne hodnotenie rozhodnutia o dedičstve Okresného súdu Trenčín sp. zn. 12D/307/2017 po poručiteľovi P. V., zomrelom dňa XX. E. XXXX, v ktorom žalobcovia dedičstvo po poručiteľovi odmietli, čím im podľa dovolateľa zaniklo právo dediť). Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že dovolateľom spochybnená hodnotiacia úvaha (resp. jej výsledok) odvolacieho súdu zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi v spore zistené (či žalobcov možno považovať za dedičov v tretej dedičskej skupine po poručiteľke X. V., rodenej V.).

30. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že súd prvej inštancie (so súhlasom odvolacieho súdu) si „sám preformuloval nevykonateľný petit žaloby a podľa tohoto rozhodol“ ani s touto sa dovolací súd nestotožnil. V danej súvislosti poukazuje na právnu vetu uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2020, sp. zn. 7Cdo/268/2019 (publikovanú v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 1/2021 pod č. 14), v zmysle ktorej „Obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh“. Najvyšší súd v citovanom uznesení ďalej uviedol (poukazujúc na názory vyplývajúce z odbornej literatúry - viď bod 17.1), že „...súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať, ak je z obsahu žaloby zjavné, čoho sa týka a čo sleduje. Súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu, nie jeho formuláciou. Napr. v okolnostiach konkrétneho prípadu je možný taký postup súdu, že súd na základe žalobného návrhu na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy rozhodne, že žalobca je vlastníkom veci, ak je zo žaloby dostatočne zjavné, že žalobca sleduje, aby bol zapísaný ako vlastníkom vo verejnom registri“. Je nepochybné, že súd pri rozhodovaní o žalobe nerozhoduje o tom, či vyhovie žalobe a vyriekne presne doslovne „skopírovaný“ žalobný petit navrhovaný žalobcom, alebo takto doslovne skopírovanému žalobnému petitu nevyhoví a v takom prípade musí žalobu zamietnuť. Súd rozhoduje o podstate žaloby, ktorá musí byť zo žaloby zjavná a nepochybná. K tomu prispieva aj žalobný petit, nie je však jediným a rozhodujúcim faktorom pre posúdenie toho, čoho sa žalobca v konaní domáha. Pre prípad, že by nebolo zo žaloby zjavné, čoho sa žalobca domáha, je vecou súdu, aby vyzval žalobcu na odstránenie tejto vady žaloby, a ak ju žalobca v poskytnutej lehote neodstráni, žalobu odmietne.

30.1. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia sa podanou žalobou „o vydanie dedičstva“ (č.l. 5 a nasl. spisu) domáhali že „...súd určuje žalovanému povinnosť vydať spoluvlastnícky podiel 1/6 z hodnoty dedičstva...“. Z takto formulovaného petitu žaloby súdy oboch inšancií vyvodili, že v prejednávanej veci ide o určovaciu žalobu o splnenie povinnosti a smeruje k vydaniu dedičstva. I keď formulácia petitu nebola presná a súd prvej inštancie sa rozhodol vypustiť z petitu žaloby slová „...súd určuje.“, odvolací súd uzatváral, že žalobcovia sa domáhali vydania dedičstva, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná, preto závery súdu prvej inštancie, že žalobcovia sa ako oprávnení dedičia v zmysle § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhajú splnenia zákonnej povinnosti - vydania dedičstva, boli správne. Postupom súdu došlo preto len k formulačnému spresneniu znenia petitu, ktorá skutočnosť nemala vplyv na podstatu žalobcami uplatňovaného nároku. S takto prezentovaným názorom sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje majúci tiež za to, že správne súdy nižších inšancií

rozhodovali o podstate žaloby, ktorej zmyslom bolo vydanie dedičstva.

31. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

32. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

33. V predmetnej veci sú podľa dovolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Inak povedané za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

34. V posudzovanom prípade má teda podľa dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 393 CSP. Odvolací súd v rozhodnutí popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval (v bode 14., 15., 16. a 26. rozhodnutia), a z ktorých vyvodil svoje právne závery (v bode 17. až 19. rozhodnutia). Uviedol prečo bola žaloba žalobcov celkom dôvodná, keďže sa domáhali vydania časti dedičstva, ktoré na nich podľa Občianskeho zákonníka právom pripadá. Odvolací súd tiež vysvetlil prečo skutočnosť, že žalobcovia dedičstvo po ich otcovi odmietli, nemala žiadny právny význam na postavenie dedičov v tretej dedičskej skupine. Odvolací súd sa v dôvodoch svojho rozhodnutia (bod 20. až 25.) rovnako dôsledne a podrobne zaoberal so všetkými odvolacími námietkami žalovaného týkajúcimi sa presvedčivosti, arbitrárnosti rozhodnutia, porušenia zásady nestrannosti súdu a nevykonania dôkazu. Dovolací súd uzatvára, že odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami, vrátane tých, na ktoré žalovaný poukazoval aj v rámci dovolacích námietok a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

35. Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

36. Najvyšší soud vyššie uvedené doplňa poukázaním na konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti.

37. V posudzovanom prípade dovolací súd uzatvára, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou zmatečnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Dovolanie žalovaného preto odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.